КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ

ДҮЙНӨ ТАРЫХЫН жана КЫРГЫЗСТАН ТАРЫХЫН ОКУТУУ БОЮНЧА МЕТОДИКАЛЫК СУНУШТАР

2022/2023-окуу жылы үчүн

© ***Элебесова Айгүл Бейшенакуновна,***
педагогика илимдеринин кандидаты, социалдык-гуманитардык билим берүү лабораториясынын жетектөөчү илимий кызматкери.
+996 (777) 605 408; aigulbeishenakun@gmail.com

Тарых секциясынын темасы:

ТАРЫХ — ЗАМАН ЖАРЧЫСЫ ЖАНА ЖАШОО УСТАТЫ

1. Тарыхты окутуунун актуалдуулугу, максаттары жана милдеттери тастыкталган ченемдик-укуктук документтер:

- Тарых жалпы билим берүү уюмдарынын 5–9-класстары үчүн предметтик стандарт. – Б., 2018 (КБбАнын сайтында).

- Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдарынын 10–11-класстары үчүн «Кыргызстан тарыхы жана дүйнөлүк тарых» боюнча предметтик стандарты. – Б., 2018 (КБбАнын сайтында).
- Кыргызстан тарыхы: жалпы билим берүүчү уюмдар үчүн (мектеп, гимназия, лицей) программалар. 7–11-класстар. – Б., 2018.
- Дүйнө тарыхы: жалпы билим берүүчү уюмдар үчүн (мектеп, гимназия, лицей) программалар. 7–11-класстар. – Б., 2018.

2. Тарыхты окутуунун максаттарына жана милдеттерине ылайык өткөрүлө турган семинар-тренингдердин темалары:

1. «Тарыхый билим берүү проблемалары боюнча ченемдик-укуктук документтерди өздөштүрүү жана аларга талдоо жүргүзүү».
2. «Тарых сабагын окутууда STREAM-технологиянын маанилүүлүгү».
3. «Модулдук окутуу технологиялары».
4. «Долбоордук технология».

Ишмердүүлүктүн бул түрү — долбоордук технология — башкаларга салыштырмалуу көп кырдуу келет.

STEM
STEAM
STREAM

3. Тарыхты окутуунун максаттарын, милдеттерин жана өзгөчөлүктөрүн тастыктай турган тегерек отурумдун темалары:

- «5–9-класстарда тарых сабагын окутуунун максаты жана милдеттери»;
- «10–11-класстарда тарых сабагын окутуунун өзгөчөлүктөрү».

4. Иш тажрыйбаларын алмашуу багытында:

- Дүйнө жана Кыргызстан тарыхын окутуунун концепциясынын талаптарына ылайык, 5–11-класстарда тарыхты окутуунун усулдарын жана ыкмаларын презентациялоо.

5. Дүйнө тарыхын жана Кыргызстан тарыхын окутуунун өзгөчөлүктөрү:

Бүгүнкү күндө тарыхты окутуунун максаттарын жана милдеттерин салттуу методдор менен гана жүзөгө ашыруу мүмкүн эмес, ошондуктан мугалимдер окутуунун бир кыйла *натыйжалуу методдорун* изденип өздөштүрүүлөрү зарыл.

Тарых сабагынын ийгиликтүү болушу үчүн окуу материалынын мазмунуна эле эмес, окуучулар менен иштөөнүн *формаларына, окутуу методдоруна* жана *технологияларына* да олуттуу көңүл буруу керек. Алардын бир кыйла натыйжалуулары — *STREAM-технология, модулдук окутуу технологиясы* жана *долбоордук технология.*

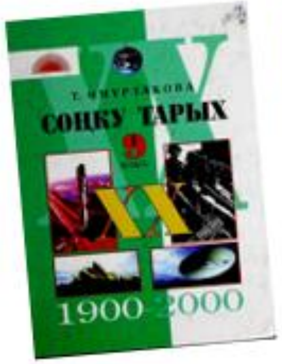

Модулдук окутуу технологиясынын маанилүү компоненттери:

Модулдук программа — бул сабактын конспекти же мугалимдин окуу материалын пландоосу эмес, бул белгилүү бир теманы өздөштүрүү боюнча окуучунун окуу ишмердүүлүгүнүн программасы.

I. Модулдук программаны мугалим өзү даярдайт. Ал окутуунун максаттарын жана ар бир теманы ырааттуу өздөштүрүүнү сабактарга бөлүштүрүп түзүп алат.

Методикалык сунуштарда мугалимдин модулдук программаны түзүү боюнча иш-аракеттеринин ырааты көрсөтүлдү.

Модулдук окутуу технологиясынын маанилүү компоненттери:

II. Модулдук технологиянын экинчи компоненти — *модулдук сабак.*

Модулдук сабактын планын түзүүнүн алгоритми методикалык сунуштарда берилди.

Модулдук окутуунун жүрүшүндө окуу ишмердүүлүгүнүн ыкмаларын максаттуу калыптандыруу жана өнүктүрүү жүзөгө ашырылат.

Окуу материалынын мазмуну бул маанилүү процесстин максаттарына жетүү үчүн каражат болуп саналат.

Ой жүгүртүү тез жана интеллектуалдуу болушу үчүн китеп окуу керек

Кыргыз жараны

Мекеним менден башталат!
Родина начинается с меня!

6. Тарыхты окутуунун олуттуу өзгөчөлүгү —

тарыхый-коом таануучулук илимдер боюнча жалпы билим берүүнүн «2021–2026-жылдары Кыргыз Республикасында Кыргыз жараны деп жарандардын өзүн таануусун өнүктүрүү концепциясынын» багыттарына жана аларды ишке ашыруунун ыкмаларына ылайык таалим-тарбиялык дараметти (потенциалы).

Сабактан тышкаркы иш-чараларда «2021–2026-жылдары Кыргыз Республикасында Кыргыз жараны деп жарандардын өзүн таануусун өнүктүрүүнүн концепциясынын» концептуалдык негиздерин чагылдыруу тарыхый билим берүүнүн орчундуу милдети болуп саналат.

7. Дүйнө тарыхын жана Кыргызстан тарыхын окутуу тартиби:

Дүйнө тарыхын жана Кыргызстан тарыхын окутуу 2022/2023-окуу жылынын Базистик окуу планында белгиленген окуу убактысынын чегинде жүргүзүлөт.

Предметтик стандартка ылайык, «Дүйнө тарыхы» курсу биринчи жарым жылдыкта, «Кыргызстан тарыхы» курсу экинчи жарым жылдыкта жумасына 2 сааттан окутулат.

Билим берүү чөйрөсү	Предмет	Класстар боюнча базистик вариант						
		5	6	7	8	9	10	11
Милдеттүү окулуучу окуу предмети								
Социалдык	Тарых	2	2	2	2	2	2	2

8. Сунушталган кошумча окуу-методикалык адабияттар:

1. **«Тарыхты инсанга багыттап окутуунун технологиялары»: Мугалимдер үчүн методикалык колдонмо** / А. Б. Элебесова. – Бишкек: «Полиграф-бумресурсы», 2017. ISBN 978-9967-31-612-6.
2. **«Кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн өнүгүшү: класстык сааттардын методикалык иштелмелери»: Мугалимдер үчүн методикалык колдонмо** / А. Б. Элебесова. – Бишкек: «Полиграфбумресурсы», 2017. – ISBN 978-9967-31-613-3.
3. **Тарых сабагын окутууда STREAM-технологиянын маанилүүлүгү («Тарыхый картаны окуу жана түшүнүү» технологиясы)** / А. Б. Элебесова. – Бишкек:КББАнын Кабарлары. – 2022, № 3.
4. **Тарыхты окутуунун методикасы (жогорку окуу жайларынын студенттери үчүн)** / К.А. Курманалиев – Б., 2018.
5. **Жалпы Республикалык тестирлөөгө жана олимпиадага даярдоо. Тарых: Методикалык колдонмо** / К.А. Курманалиев – Б., 2018.
6. **Интернет ресурстар.**

Кыргыздардын руна сымал орхон-енисей жазмасы
VI–XII кылымдар

Кыргыздардын бир бөлүгү — уйгур жазмасы
IX–XIVкылымдар

Кыргыздардын бир бөлүгү — араб жазмасы
IX–XX кылымдар

Кыргыздардын латын жазмасы
1928–1940-жылдар

Кыргыздардын кириллица жазмасы
1940-жылдан бери

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ

КӨҢҮЛ БУРГАНЫҢЫЗДАР ҮЧҮН ЫРААЗЫЧЫЛЫГЫМДЫ БИЛДИРЕМ!

Слайддын соңу